

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО
ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

26 жовтня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378:63:001:80:34(063)

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Тимошук О.Г., канд. юрид. наук.

Резнік В.Г., старший викладач.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р. м. Білоцерківський НАУ 70 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Зелінська В.А. Труднощі в організації дистанційного навчання з іноземної мови за професійним спрямуванням в сучасних реаліях освіти в Україні.....	3
Марчук В.В., Хом'як О. А. Pedagogical content of the concept of "Orientation" in the world of values....	5
Столбецька С.Б. Роль автентичних документів у процесі навчання французької спеціалізованої мови.....	7
Цвид-Гром О.П. До питання акцентуаційних норм термінів ветеринарної медицини.....	9
Карпенко С.Д. Питання індивідуалізації освіти в Україні для українців: випадки впливу війни на здобуття освіти та надання освітніх послуг.....	11
Береговенко Н.С. Оцінні прикметники як спосіб вираження категорії оцінки в середньоанглійській мові (на прикладі «Кентерберійських оповідей» Джеффри Чосера).....	14
Велика К.І. Перекладацькі інструменти та ресурси.....	16
Ігнатенко В.Д. Контроль якості перекладів як важливий етап роботи перекладача.....	18
Ордіна Л.Л. Виховання особистості студента як процес культурної ідентифікації.....	20
Чернишук Ю.І. Використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземних мов.....	22
Боньковський О.А. До питання вивчення іноземної аграрної термінології.....	24
Дорошенко І.В., Пономаренко Т.І. Психологічні особливості стресостійкості студентів аграрних спеціальностей.	25
Ключко А.О. Емпатійне лідерство як ключовий фактор у розвитку професійних компетенцій здобувачів освіти.....	27
Mykhailenko O. Literary and non-literary texts with the focus on translation.....	28
Новосад Л. С. Структура макрополя «Література» в епістолярній спадщині Лесі Українки.....	30
Пилипенко І.О. Способи досягнення максимальної адекватності перекладу англомовних фразеологізмів.....	32
Римар Н. Ю. Лексичні огріхи як негативне явища мовної культури особистості.....	33
Тарасюк А.М. Suggestive linguistics and linguistic suggestive influence.....	35
Резнік В.Г. Урахування вікових особливостей дітей та молоді у процесі навчання німецької мови як другої іноземної: комунікативний аспект.....	37
Трофіменко В.О. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес фізичної культури.....	38
Шульська Н. М. Нові формати літературно-художніх видань у сучасному медіа- просторі.....	40
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування екологічних знань у студентів на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).....	42
Мельник Л.М., Грек І.М. Філософське осмислення феномену війни в античності.....	45
Малишко І.В. Внутрішньо переміщені особи та їх право на захист.....	46
Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М. Вимоги закону України «Про вищу освіту» та освітніх стандартів щодо підготовки фахівців із землепорядкування.....	48
Бровко Н.І., Сімакова С.І. Запровадження пробаційного нагляду в Україні.....	50
Сокиринська О.А. Переслідування військових злочинців відповідно до норм Міжнародного гуманітарного права.....	52
Пахомова А.О. Історико-правові аспекти виникнення мирової юстиції.....	54
Самойлович А.А. Окремі питання ролі перекладача в адміністративному судочинстві.....	56
Сілецька М.О. Господарська діяльність в умовах воєнного стану.....	57
Тимошук О.Г. Організаційні засади діяльності нотаріату в Україні та країнах ЄС: порівняльний аспект.....	59
Ковальчук І.В. Новації оподаткування аграрного бізнесу.....	60
Терещук М.М. Розвиток аграрної науки: досвід європейських країн.....	62
Аргат Я.П. Інноваційна діяльність підприємств.....	64
Ломакіна І.Ю. Трудові гарантії працівників ЗСУ під час військового стану.....	65
Насіна О.І. Конфіскація земельних ділянок сільськогосподарського призначення в умовах війни...66	66

пілюлі», «Сучасне мистецтво України. Портрети художників», «Віталій Куліков. Живопис», Григорій Бондаренко. Альбом»);

- артбуки фотоілюстрацій («RAW Історія змін українців та армії», «Роман Пятковка. Квартира 20»);

- артбуки-абетки-енциклопедії («Шептицький від А до Я», «Франко від А до Я», «Шевченко від А до Я», «Антонович від А до Я»);

- артнотатники і замальовки («Чарівний сад», «Різдво Джоанни»);

- артбуки-комікси («Мюнхгаузен. Правда про неправду»);

- дитячі артбуки («Рукавичка», «Валізка вражень», «Мій дідусь», «Моє дивовижне тіло»).

- лімітовані артбуки (наклад у межах 100 примірників) («Як у Тіні», «Енеїда Базилевича»). Такі видання зазвичай продають у комплекті разом із мистецькими продуктами – картинами, шовкографією тощо.

Сьогодні окремі з артбуків уже мають мобільні додатки, як наприклад, етнографічне видання, що набуло великої популярності, «Скриня. Речі сили».

Зважаючи на високу якість цих видань і їх елітність, ціна арткниги теж висока. Якщо на сайті «Видавництва Старого Лева» середня ціна артвидань від 80 до 250 гривень, то видавництво «Артбук» пропонує арткниги у середньому за 200-400 гривень, тоді як багато видань коштують понад 1000 гривень.

Говорячи про перспективи розвитку артбуків на українському видавничому ринку, виходимо з того, що ці книги – не лише джерело знань, а передовсім художній об'єкт. Багато фахівців мистецтвознавства переконані, що для розвитку артбуків у книжковому світі в Україні потрібне оптимальне середовище їх поцінувальників. Із цього приводу самі творці «книг художника» зауважують, що «перспектива артбуків і візуальних книг така ж, як і перспектива творів малярства, графіки, скульптури та інших творів мистецтва – потрібне середовище, не лише поціновувачів, а й критиків та фахівців [2]. Коли буде критична маса якісних творів і підготовлена аудиторія для їх сприйняття, тоді ринкові закони самі усе відрегулюють. Артбуки – це елітні видання, вони високоякісні й дорогі, тому не завжди по кишені пересічному українцю. Але титанічна робота над артбуками і висока їх мистецька і видавнича якість виправдовують це. Якраз за такими книгами майбутнє не лише українського видавничого ринку, а й світового.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глазунова Л. В. Нові формати книг і форми їх рекомендації читачам. Частина п'ята. Нові форми рекомендації книг. *Шкільний бібліотекар*. 2015. Вересень. № 9 (57). С. 12–13.

2. Копецька О. Артбук як різновид нішевих видань. *Наукові дослідження українського медійного контенту: соціальний вимір : науковий журнал /* голов. ред В. В. Різун. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. №1. 2014. С. 80–85.

3. Листвак Г. «Книга художника»: проблеми видавничого втілення: автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікації. Київ, 2013. 20 с.

УДК 811.161.2'276:502

ТИМЧУК І.М., канд пед. наук

ПОГОРІЛА С.Г., канд пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ У СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Анотація: запропоновано шляхи формування екологічних знань студентів на заняттях з української мови: вивчення екологічної лексики; аналіз текстів на екологічну тематику; проведення дискусій; рольові ігри; письмові завдання; усні відповіді; використання додаткових матеріалів.

Ключові слова: екологічні знання, українська мова (за професійним спрямуванням), шляхи формування екологічних знань.

ТУМЧУК І.М.

РОНОРИЛА С.Н.

Bila Tserkva National Agrarian University

FORMATION OF ENVIRONMENTAL KNOWLEDGE IN STUDENTS AT THE UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)

Abstract: ways of forming students' ecological knowledge in Ukrainian language classes are proposed: study of ecological vocabulary; analysis of texts on environmental topics; conducting discussions; role games; written assignments; oral answers; use of additional materials.

Key words: environmental knowledge, Ukrainian language (professional orientation), ways of forming environmental knowledge.

У сучасному світі, коли проблеми екології стають все більш актуальними, важливо формувати екологічні знання у студентів, які стануть майбутніми лідерами і прийматимуть важливі рішення щодо збереження довкілля. Такі знання дають можливість розуміти вплив людської діяльності на навколишнє середовище та визначати шляхи збереження його ресурсів. Освічені студенти зможуть зробити вагомий внесок у вирішення проблеми забрудненості повітря, води та ґрунтів, зменшення викидів шкідливих речовин, а також впровадження енергоефективних технологій. Студенти зможуть бути активними учасниками екологічних заходів, проводити дослідження та розробляти стратегії збереження природи і відновлення екосистеми. Отже, екологічні знання не тільки розширюють світогляд студентів, але й дають їм можливість стати агентами позитивних змін у сфері охорони довкілля.

У БНАУ організовується навчальна та позанавчальна робота з метою формування екологічного мислення, свідомості та екологічної поведінки студентів. Науково-педагогічні працівники формують ОП так, щоб екологічні знання студенти здобували не лише на заняттях з екологічно орієнтованих дисциплін, а й під час вивчення дисциплін гуманітарного циклу. Заняття з української мови можуть бути однією з платформ для впровадження екологічної освіти. Глибоке розуміння природи, її законів, спонукатиме молоде покоління жити в гармонії з довкіллям, відповідно до законів природи.

Вивчення української мови передбачає види робіт, тематика яких присвячена питанням екології та захисту довкілля, під час роботи над якими студенти ще раз переконуються у важливості збереження природних ресурсів, розуміють наслідки впливу шкідливих явищ на довкілля та шукають способи їх запобігання. Крім того, студенти аналізують тексти, присвячені екологічним проблемам, висловлюють свої думки щодо цих питань. Формування екологічних знань на заняттях з української мови має багато переваг: сприяє розвитку критичного мислення, аналітичних навичок та вміння аргументувати свою думку.

Формування екологічних знань студентів на заняттях з української мови відбувається різними шляхами та за допомогою різних видів робіт.

1. Вивчення екологічної лексики. Під час роботи над темою «Лексикологія. Термін» виділяємо час для розгляду екологічної лексики: викладач озвучує нові слова та терміни, пов'язані з екологією та охороною навколишнього середовища, а студенти можуть використовувати їх у контексті та створювати мінітексти, щоб закріпити нові знання. Студентам можна також запропонувати скласти словничок з термінів, пов'язаних з екологією, наприклад, «екосистема», «відновлені джерела енергії», «природний заповідник» та інші.

2. Аналіз екологічних текстів. Доречною буде робота під час опрацювання теми «Стилі СУМ». Викладач пропонує текстові матеріали, які стосуються екологічних проблем. Студенти можуть аналізувати ці тексти, виокремлювати головні ідеї, розуміти важливість охорони довкілля та обговорювати можливості вирішення проблеми.

3. Проведення дискусій. Актуальною може бути ця робота під час вивчення теми «Форми колективного обговорення професійних проблем. Мистецтво перемовин. Збори, нарада, дискусія» Це може стимулювати студентів критично та аргументовано висловлювати

свої погляди на екологічні питання. Пропонуємо загальну тему до обговорення: «Як ми впливаємо на екологію і як екологія впливає на нас?»

4. Рольові ігри. Навчальна тема «Спілкування» є провідною для формування комунікативних здібностей студентів. Під час роботи над цією темою пропонуємо студентам ряд комунікативних задач екологічного спрямування. Ще одна цікава гра - "Екологічна симуляція". У цій грі студенти розігрують різні ролі, пов'язані з екологією. Вони повинні приймати рішення, які впливають на стан довкілля та екологію у вигаданому місті або країні:

1. Стало відомо про плани будівництва заводу з виробництва пестицидів у вашому місті. Мешканці занепокоєні тим, що завод може завдати шкоди довкіллю через забруднення повітря та води, підвищення інтенсивності дорожнього руху та навіть аварію. Якою буде ваша реакція на цю ініціативу?

2. Ви дізналися, що шкідливі викиди транспортних засобів є основною причиною підкислення навколишнього середовища. Ваші родичі або друзі планують придбати новий автомобіль. Які з цих варіантів ви б порекомендували?

3. Ви — власник великого заводу. Діяльність вашого підприємства спричиняє забруднення довкілля. Оскільки законодавством передбачено заходи щодо зменшення рівня забруднення, ви запрошуєте консультантів у цій сфері. Результати їхніх досліджень свідчать, що один із варіантів — це придбання спеціального обладнання для очищення повітря. Зважаючи на високу вартість такого обладнання, вам доведеться звільнити близько 100 працівників. Який із варіантів ви оберете?

4. Уявіть себе на місці Міністра палива та енергетики України. Прем'єр-міністр доручив вашій установі розробити нову енергетичну стратегію на наступні 20 років. Умови отримання міжнародних кредитів передбачають ефективне використання електроенергії та зменшення забруднення. Які з цих варіантів ви запропонуєте?

4. Письмові завдання. Викладач може давати студентам завдання написати рецензію на статтю на тему, пов'язану з екологією (під час вивчення теми «Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні»):

- Проаналізуйте одну з публікацій на екологічну тематику з газети «Дзеркало тижня» та підготуйте доповідь.

- Напишіть пост для однієї із соціальних мереж на тему: Пам'ятай: ти на Землі – людина!».

- Підготуйте есе на тему: «Проблеми екології природи і людської душі».

- Підготуйте твір-роздум на тему «Ой, люди, люди, божа подобизна, до чого ви цю землю довели? Ліна Костенко».

- Підготуйте доповідь на тему: «Вплив війни на довкілля України».

Під час роботи над темою «Ділове листування», пропонуємо студентам написати лист до місцевих органів влади з проханням вжити заходів щодо збереження природного середовища.

5. Усні доповіді. Актуальними будуть доповіді на екологічну тематику під час роботи над темою «Публічні виступи». Після прослуханих рекомендацій щодо підготовки та проведення виступів, пропонуємо студентам самостійно підготувати та проголосити доповідь перед одногрупниками на одну з тем:

- «Висвітлення екологічної тематики в соціальних мережах».

- «Вплив війни на довкілля України».

- Кроки, які ти можеш зробити, щоб зменшити свій вплив на навколишнє середовище.

Також пропонуємо студентам прослухати одну з кращих промов століття Грети Тумберг та проаналізувати її за поданим зразком.

6. Використання додаткових матеріалів. Викладач може рекомендувати студентам читати додаткові книги, статті або переглядати відео, пов'язані з екологією. Це допоможе студентам поглибити свої знання та розуміння екологічних проблем.

Отже, формування екологічних знань на заняттях з української мови є важливим кроком у підготовці студентів до майбутньої ролі екологічних лідерів. Це дозволяє об'єднати вивчення мови з пізнанням екологічних проблем та пошуком шляхів їх вирішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тимчук І.М. Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за напрямом підготовки 081 «Право», бакалаврський рівень вищої освіти. Біла Церква: БНАУ, 2023. 26 с.
2. Дискусійна Онлайн-Панель “Дилеми З Екології”: веб-сайт. URL:<https://domly.dp.ua/2020/04/21/dyskusijna-onlajn-panel-dylemy-z-ekologiyi/> (дата звернення: 12.10.2023).

Секція 2: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

УДК 141

МЕЛЬНИК Л.М., канд. політ. наук

ГРЕК І.М., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

Milam2015@ukr.net

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ ВІЙНИ В АНТИЧНОСТІ

Автори аналізують проблему війни у працях античних мислителів, вказуючи на те, що філософи пропагували мирні спроби врегулювання конфліктів, досягнення справедливості і гуманітарних цілей.

Ключові слова. Війна, справедливість, мислителі, Цицерон, Платон.

MELNYK L., Phd political science

GREK I., assistant

Bila Therkva National Agrarian University

PHILOSOPHICAL UNDERSTANDING OF THE PHENOMENON OF WAR IN ANTIQUITY

The authors analyze the problem of war in the writings of ancient thinkers, pointing out that philosophers promoted peaceful attempts to resolve conflicts, achieve justice and humanitarian goals.

Key words: War, justice, thinkers, Ciceron, Platon.

Філософське осмислення війни є одним з важливих аспектів філософського дослідження людської природи, суспільства і моралі. Війна, як інститут вживання сили і насильства, викликає питання про її моральну обґрунтованість, етичність і наслідки.

Існують різні підходи до проблеми війни. Так, Геракліт твердив, що «війна - батько всього, цар усього; одних вона робить богами, других – людьми, одних робить рабами, а інших вільними», вважаючи війну творчим і руйнівним процесом, який регулює рух всесвіту.

Цицерон у діалозі «Про державу» стверджував, що використання сили або військові дії може бути правомірним, якщо вони задовольняють певні критерії справедливості. Цицерон вважає, що війна може бути справедливою у випадку самозахисту, захисту інших людей або при захисті справедливих цінностей. Війна має ставити за мету відновити справедливість або підтримати мир, а не особисту вигоду або завоювання території.

Використання сили має бути останнім випадком після вичерпання всіх інших мирних засобів досягнення цілей. Мислитель вказує, що «оскільки існує два способи вирішувати суперечки, один – шляхом обговорення, інший – силою, причому перший властивий людині, другий – диким звірам, то до другого потрібно звертатися тоді, коли скористатися першим неможливо» [3, с. 89].